YÜ
Yeni Ümit İlk Yardım Eğitim Merkezi
SAĞLIK BAKANLIĞI YETKİLİ · DİJİTAL KİTAP

CİDDİ YARALANMALAR · SINAV KONUSU

ÜNİTE 9

Yaralanmalarda İlk Yardım

Baş, boyun ve omurga, göğüs ve karın yaralanmaları, ezilme yaralanmaları ve diş kopmaları

Okuma süresi: 11 dakika

BU ÜNİTEDE

Küçük görünen bir yaralanma bile doğru ilk yardım yapılmazsa hayatı tehdit edebilir. Bölgelere göre yapılacakları öğreneceğiz.

9.1 · BAŞ

Baş yaralanmaları

Saçlı deri, kafatası ve yüz yaralanmalarını içerir. Saçlı deri **çok kanar**; kafatası yaralanmasında asıl önemli olan beyin hasarıdır.

Bilinç değişikliği **Bulantı, kusma**

Burun-kulaktan kan

Göz çevresi, kulak arkası morluk

Göz bebeklerinde eşitsizlik

- Bilinci açıksa omurga şüphesi yoksa baş ve omuzlar hafif yükseltilerek yatırılır.
- Kusarsa baş-boyun-omurga aynı hizada tutularak yan çevrilir.
- Saçlı deri kanamasında kırık riskine karşı **aşırı kuvvetle bastırılmaz**.

9.2 · BOYUN VE OMURGA

Kıpırdatmayın

Belirtiler: yaralanma bölgesinde ağrı; aşağısında his ve güç kaybı; el ve ayaklarda uyuşma, karıncalanma.

- Bilinci açıksa bulunduğu pozisyonda sabit tutulur, **yalnızca tehlike anında** hareket ettirilir.
- Baş ve boyun elle sabitlenir, hareket etmemesi söylenir.
- Bilinci kapalı ama soluyorsa baş-boyun-omurga aynı hizada tutularak derlenme pozisyonuna getirilir.

⛔ HAYATİ KURAL

Başına darbe alıp hızla düzelen kişide bile ciddi beyin hasarı olabilir. Yaralı **mutlaka sağlık kuruluşuna** götürülür. Kulak ya da burundan gelen sıvı durdurulmaya çalışılmaz.

9.3 · GÖĞÜS

Göğüs yaralanmaları

Akciğer, kalp ve damarlara zarar verebilir; akciğer zarları arasına hava girip akciğer sönebilir. Belirtiler: nefes darlığı, nefes alırken ağrı, yaradan hava kabarcıklı kan.

- Yaralı **yarı oturur** pozisyona getirilir ve **yaralı tarafa** eğilmesi sağlanır; sağlam akciğer korunur.
- **Açık göğüs yarası** açık bırakılır ya da **tıkayıcı olmayan** temiz bir bezle (gazlı bez, tişört parçası) örtülür.
- Saplanmış cisim çıkarılmaz, simit sargıyla sabitlenir.
- Bilinci kapanır ama soluyorsa **yaralı tarafına** derlenme pozisyonu verilir.

⚠ DİKKAT EDİN

Açık göğüs yarasını tıkayıcı malzemeyle dikkatsizce kapatmak hayatı tehdit edebilir. Solunum kötüleşirse pansuman gevşetilir.

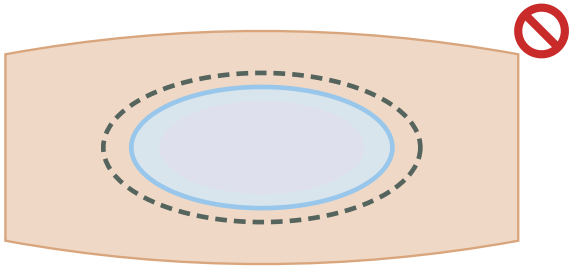
9.4 · KARIN

Ezici ve delici yaralanmalar

- **Ezici (künt):** Dışarıdan bulgu vermeyebilir ama ciddidir. Yaralı düz yatırılır, iç kanama ve şok bulguları izlenir.
- **Delici:** Yara kuru, temiz pansumanla örtülür; dış kanama bastırılır; mümkünse **dizler bükülür**.
- **Dışarı çıkan organlara dokunulmaz, içeri sokulmaz**; üzeri temiz nemli bezle, onun üstü de streç film ya da alüminyum folyoyla örtülüp bandajlanır.
- Saplanmış cisim çıkarılmaz, sabitlenir.

HAYATİ KURAL

Karın yaralanmasında **su dahil hiçbir şey** içirilmez. Karın tahta gibi sert ve çok ağrılıysa durum çok ciddidir.

Organ içeri sokulmaz · nemli bez + streç film

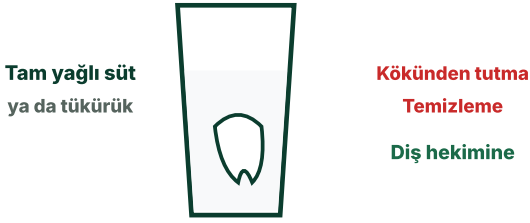
9.5 · EZİLME VE DİŞ

Ezilme yaralanması ve diş kopması

Ezilme: Trafik ve şantiye kazaları, deprem gibi afetlerde görülür. Uzun süren sıkışmada kaslarda biriken zararlı maddeler **böbrek yetmezliğine** yol açabilir. Güvenliyse yaralı kuvvetten uzaklaştırılır, kanama durdurulur, sıcak tutulur. Hafif görünse de **mutlaka hastaneye** götürülür.

Diş kopması

- Diş yerine takılmaya çalışılmaz, **temizlenmez**, kökünden tutulmaz.
- Kişinin kendi tükürüğünde, **tam yağlı süt** ya da yumurta akında saklanır; en kısa sürede diş hekimine gidilir.

SIRADAKİ ADIM

Çalışmaya devam edin

📚 İlk Yardım Dijital Eğitim Kitabı
Diğer ünitelere geçmek için dokunun

YENİ ÜMİT İLK YARDIM EĞİTİM MERKEZİ

📍 Mareşal Çakmak, Bağcılar Cd. No:114 D:B, 34160 Güngören/İstanbul

📞 **(0212) 642 44 99**

💬 WhatsApp: **+90 546 549 40 77**

SOSYAL MEDYA HESAPLARIMIZ

📘 **facebook.com/ilkyardimegiticiegitimi**

📸 **instagram.com/yeniumitilkyardim**

EĞİTMEN NOTU

Bu üniteyi tamamladınız. Kırmızı “Hayati Kural” kutularını bir kez daha okuyun; bir hayat kurtarmanız gerektiğinde aklınıza ilk gelecek olanlar onlardır. Sonra ünite testini çözün.